

Sygnatura akt: V GC 69/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Kalisz, dnia 31 lipca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w V Wydziale Gospodarczym w składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Berczyńska – Bruś

Protokolant: Magdalena Grzesiak

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2019 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko (...) w V., F.

o zapłatę

1. umarza postępowanie co do kwoty 220 euro (dwieście dwadzieścia euro) roszczenia głównego
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie
3. nie obciąża pozwanego kosztami postępowania

SSR Magdalena Berczyńska-Bruś

Sygn. akt V GC 69/19

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wniósł w dniu 18 stycznia 2018r. przeciwko pozwanemu (...) w V., F. o zasądzenie europejskim nakazem zapłaty kwoty 220 euro z tytułu usługi transportowej oraz kwoty 40 euro z tytułu zryczałtowanej rekompensaty za koszty odzyskiwania należności. Wniósł również o zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 220 euro od dnia 26 sierpnia 2017r. i o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powód świadczył na rzecz pozwanego usługę transportu z L. do H., do miejscowości A. na podstawie zlecenia transportowego z dnia 21 lipca 2017r. Przewóz został wykonany zgodnie ze zleceniem transportowym, a odbiór towaru został potwierdzony podpisem. Z tytułu wykonania usługi transportowej powód wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 220 euro z terminem płatności do dnia 25 sierpnia 2017 roku. Pozwany nie zapłacił należności wynikającej z faktury.

W dniu 24 kwietnia 2018 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Kaliszu wydała europejski nakaz zapłaty, zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany, zachowując termin wniósł sprzeciw od nakazu, zaskarżając go w całości. W piśmie procesowym z dnia 27 listopada 2018r., uzupełniającym braki formalne sprzeciwu pełnomocnik pozwanego podniósł zarzut zapłaty dochodzonego roszczenia załączając potwierdzenie przelewu z 22 stycznia 2018r. Ponadto wskazał, że pozwany zapłacił należne powodowi świadczenie mimo braku wezwania do zapłaty i przed uzyskaniem wiedzy o toczącym się postępowaniu sądowym. Pozwany otrzymał jedynie wezwanie strony powodowej datowane na 7 czerwca 2018r., w

którym na stronie 3 pod pozycją 53 wskazano fakturę nr (...) objętą pozwem w sprawie, mimo że została ona zapłacona przez pozwanego kilka miesięcy wcześniej.

Pełnomocnik pozwanego na podstawie art. 102 k.p.c. wniósł o nieobciążanie pozwanego kosztami procesu, gdyż spełnił świadczenie dobrowolnie, nie wiedząc o wszczętym postępowaniu sądowym. Do sprzeciwu załączono potwierdzenie przelewu z dnia 22 stycznia 2018r. na kwotę 5.710 euro, obejmujące należność wynikającą z faktury nr (...) oraz wezwanie do zapłaty pełnomocnika powoda z dnia 7 czerwca 2018r. obejmujące przedmiotową fakturę i żądanie zapłaty 40 euro.

Pełnomocnik powoda wbrew zobowiązaniu nie ustosunkował się do pisma procesowego pozwanego. Nie złożył żadnych wniosków dowodowych.

Na rozprawie w dniu 31 lipca 2019r. pełnomocnik powoda cofnęła pozew ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty należności głównej, natomiast podtrzymała żądanie zasądzenia kwoty 40 euro oraz wniosła o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 lipca 2017r. powód wystawił wobec pozwanego fakturę VAT (...) z tytułu usługi transportowej na kwotę 220 euro, płatną w terminie 30 dni, do 25 sierpnia 2017r. Faktura nie zawiera podpisu odbiorcy.

Dowód: kopia faktury VAT (...) z 26.07.2017r. (k. 81 akt)

W dniu 22 stycznia 2018r. pozwany dokonał przelewu na rzecz powoda kwoty 5.710 euro. W tytule przelewu wskazano między innymi fakturę nr (...).

Dowód: potwierdzenie przelewu z dnia 22.01.2018r. (k. 61 akt)

W dniu 7 czerwca 2018r. pełnomocnik powoda wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 23.227,02 euro załączając zestawienie faktur z wyliczonymi odsetkami w wysokości 7% w stosunku rocznym, opłatami sądowymi, kosztami pełnomocnika oraz kosztami odzyskiwania wierzytelności w wysokości 40 euro od każdej faktury.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 7.06.2018r. w języku angielskim (k. 62 –

65 akt)

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie powołanych wyżej dokumentów.

Sąd zważył, co następuje:

Pozwany nie przeczył, że zlecił powodowi transport z L. do H., mimo że powód nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających fakt zawarcia przez strony umowy, jej treść ani wykazujących termin płatności wynagrodzenia. Pozwany podnosił jednakże, że w sprawie zastosowanie ma prawo holenderskie.

Powód nie ustosunkował się do żadnego z zarzutów pozwanego.

Na rozprawie w dniu 31 lipca 2019r. pełnomocnik powoda cofnęła pozew ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty należności głównej. W tym zakresie postępowanie podlegało umorzeniu na podstawie art. 355 § 1 k.p.c.

Z załączonego przez pozwanego potwierdzenia przelewu bankowego wynika, że należność wynikająca z faktury VAT wymienionej w pozwie została przez pozwanego zapłacona. Do zapłaty doszło przed wysłaniem przez powoda wezwania do zapłaty.

Powód nie udowodnił prawa do domagania się zasądzenia odsetek. Nie wykazał bowiem terminu płatności wynagrodzenia ustalonego przez strony. Kopia faktury zawierająca jedynie podpis powoda nie może stanowić takiego

dowodu. Powód nie potwierdził prawidłowości jej wystawienia w oparciu o zlecenie transportowe udzielone przez pozwanego. Nie wykazał, że wskazany na fakturze termin płatności został wskazany zgodnie z treścią umowy.

Powód domagał się ponadto zasądzenia kwoty 40 euro z tytułu zryczałtowanej rekompensaty za koszty odzyskiwania należności.

Uprawnienie powoda do domagania się od pozwanego kosztów windykacji wynika z art. 10 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 2013r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. z 28.03.2013r. poz. 203). Ustawa ta wprowadza dwa rodzaje kosztów windykacji jakich może żądać od dłużnika wierzyciel niezależnie od wysokości niezapłaconej wierzytelności. Pierwsze są kosztami zryczałtowanymi i wynoszą równowartość 40 euro, przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne (art. 10 ust. 1 ustawy). Równowartość 40 euro należy się wierzycielowi za każdym razem kiedy dłużnik przekroczy termin zapłaty ustalony w umowie bądź na fakturze, niezależnie od rzeczywiście poniesionych kosztów.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 11 grudnia 2015 r., sygn. akt III CZP 94/15 przesądził dotychczasowe wątpliwości orzekając, że rekompensata za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 euro, przewidziana w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. 2013, poz. 403), przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione oraz że roszczenie o rekompensatę w wysokości 40 euro powstaje po upływie terminów zapłaty ustalonych w umowie lub ustalonych zgodnie z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 4 tej ustawy. Jednocześnie jednak w uzasadnieniu do uchwały wskazuje, że ze względu na dolegliwość sankcji opisanej w art. 10 ust. 1, rolą sądu orzekającego o przyznaniu równowartości 40 euro jest zbadanie, czy w okolicznościach konkretnej sprawy wierzyciel nie nadużył swojego prawa podmiotowego. Niewątpliwie roszczenie o zapłatę zryczałtowanej kwoty 40 euro przewidzianej w art. 10 ust.1 cytowanej ustawy nie można oceniać w oderwaniu od jego społeczno – gospodarczego przeznaczenia.

Rekompensata w kwocie 40 euro przede wszystkim stanowi element ogółu kosztów, jakie przysługują wierzycielowi z tytułu odzyskiwania należności. Ekwiwalent, o którym mowa w art. 10 ust.1 u.t.z. nie ma charakteru kary za opóźnienie, a stanowi minimalny ryczałt kosztowy, który zwalnia wierzyciela od obowiązku wykazania, że poniósł koszty w tej wysokości. Dopiero w przypadku ich przekroczenia na wierzycielu spoczywa obowiązek udokumentowania kosztów w celu ich odzyskania.

Przyjęta regulacja ma na celu zapewnienie wierzycielowi zwrotu minimalnych kosztów odzyskiwania należności zapłaconych po terminie uznanym przez ustawodawcę jako nadmierny, a więc podlegający zwalczaniu. Wierzyciel powinien mieć taką możliwość i faktycznie podjąć działania zmierzające do odzyskania należności. Na taki kierunek interpretacji omawianego przepisu wskazuje się też w piśmiennictwie (por. Szymon Gołębiowski, Nowe instrumenty zwalczania opóźnień płatności w ustawie o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, PPH/1/2015, s. 41-42; Fik Piotr, Staszczuk Piotr, Wątpliwości dotyczące możliwości dochodzenia rekompensaty za koszty odzyskiwania należności na podstawie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, PS 2015/7-8/119 – 127).

W niniejszej sprawie pozwany uiszczył należność kilka dni po wniesieniu sprawy do Sądu i pięć miesięcy przed wezwaniem go do zapłaty przez powoda. Nie ma natomiast dowodu, czy i o ile przekroczył płatności wskazany przez powoda w fakturze VAT. Powód nie poniósł żadnych kosztów windykacji przed wniesieniem sprawy do Sądu a dochodzona należność została zapłacona dobrowolnie przez pozwanego. Powód skierował wezwanie do zapłaty po dokonanej zapłacie. Nie wykazał, że podjął jakiegokolwiek działania, które mogłyby powodować koszty odzyskiwania należności. Skoro równowartość kwoty 40 euro stanowi zryczałtowaną rekompensatę za koszty odzyskiwania wierzytelności, to nawet językowa wykładnia tego sformułowania wskazuje, że wierzyciel powinien podjąć czynności windykacyjne i ponieść z tego tytułu koszty, choćby bardzo niewielkie. Powód nie może więc domagać się zasądzenia ich rekompensaty.

Z uwagi na powyższe roszczenie powoda podlegało więc oddaleniu.

Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 k.p.c.). Zgodnie z wynikającą z art. 98 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W niniejszej sprawie doszło do zaspokojenia należności powoda już po wniesieniu pozwu w europejskim postępowaniu nakazowym. Utrwalone orzecznictwo wskazuje, że pozwany jest w takiej sytuacji stroną przegrywającą spór.

Zgodnie jednak z treścią art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis art. 102 k.p.c. stanowi wyjątek od ogólnej zasady przewidzianej w art. 98 k.p.c. i znajduje zdaniem sądu zastosowanie w niniejszej sprawie.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało jednoznacznie, że pozwany zapłacił należycie powodowi świadczenie w dniu 22 stycznia 2018 r. mimo braku wezwania do zapłaty i przed uzyskaniem wiedzy o toczącym się postępowaniu sądowym. Pozwany otrzymał jedynie wezwanie strony powodowej datowane na 7 czerwca 2018 r., w którym pod pozycją 53 wskazano fakturę objętą pozwem w tej sprawie, mimo że została ona zapłacona przez pozwanego kilka miesięcy wcześniej.

Powód nie przedstawił żadnych dowodów w sprawie i nie zajął stanowiska wobec okoliczności przedstawionych przez pozwanego. Jego brak reakcji na dokonaną przez pozwanego zapłatę wywołał koszty związane z doręczeniem zagranicznym i koszty tłumaczenia, które nie powinny obciążać pozwanego. O prawidłowości zastosowania przez sąd art. 102 k.p.c. decydują względy słuszności, które - na tle konkretnych okoliczności - uzasadniają odstępnie od ogólnej zasady z art. 98 k.p.c. W orzecznictwie Sądu Najwyższego do szczególnie uzasadnionych wypadków zaliczono np. niesłuszne i niewłaściwe postępowanie wywołujące koszty (uchwała SN z 5 sierpnia 1981r., II CZ 98/81, OSNCP 1982, nr 2-3, poz. 36, LexisNexis nr 312682).

Z uwagi na powyższe o kosztach postępowania rozstrzygnięto jak w sentencji postanowienia.

SSR Magdalena Berczyńska-Brus